

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 4Csp/34/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8222201128
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Barbara Fedurcová
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2022:8222201128.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov sudkyňou JUDr. Barbarou Fedurcovou v spore žalobcu: JUDr. Jaroslav Jakubčo, so sídlom Banská Bystrica, Horné záhrady 2, správca úpadcu Silverside, a.s., so sídlom Bratislava - mestská časť Ružinov, Plynárenská 7/B, IČO: 50 052 560, právne zastúpeného: VIVID LEGAL, s.r.o., so sídlom Bratislava, Plynárenská 7/A, IČO: 36 807 915, proti žalovanému: K. K., R.: XX.XX.XXXX, D. D., I. XXXX/XX, o zaplatenie 3.871,37 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

- I. Súd žalobu zamietá.
- II. Žalovanému súd právo na náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručенou súdu dňa 02.06.2022 domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 3.871,37 Eur, úroku 1.394,52 Eur, zmluvnej pokuty 887,32 Eur, úrokov z omeškania 5% ročne zo sumy 2.676,45 od 07.11.2020 do zaplatenia, zo súm omeškaných splátok úveru špecifikovaných v žalobe a úroku z omeškania 5% ročne zo sumy zmluvnej pokuty 239,92 Eur od 07.11.2020 do zaplatenia vynaložených nákladov 10 Eur a náhrady trov konania.

2. Podaním súdu doručенým dňa 03.11.2022 správca konkurznej podstaty úpadcu Silverside, a.s. oznámil, že na základe uznesenia Okresného súdu Bratislava I zo dňa 22.09.2022, sp.zn.: 31K/25/2022 došlo k vyhláseniu konkurzu na majetok obchodnej spoločnosti Silverside, a.s. a za správcu bol ustanovený JUDr. Jaroslav Jakubčo. Správca týmto podaním zároveň podal návrh na pokračovanie v tomto konaní v súlade s § 47 ods. 4 zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii a stal sa účastníkom konania namiesto úpadcu Silverside, a.s.

3. Žalobu odôvodnil tým, že žalobca na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere poskytol žalovanému úver. Žalovaný sa zaviazal splácať úver prostredníctvom pravidelných mesačných splátok vo výške 127,45 Eur. Žalovaný sa dostal so splácaním úveru do omeškania. Žalobca upomienkou č. 1 zo dňa 08.01.2017 a 04.01.2018 vyzval žalovaného na zaplatenie dlžnej mesačnej splátky úveru, a súčasne žalovaného upozornil, že si od omeškania s úhradou príslušnej splátky uplatňuje zmluvné a zákonné nároky spojené s omeškaním, t.j. zmluvnú pokutu a úrok z omeškania. Žalobca výzvou s názvom „Posledná výzva“ zo dňa 29.11.2018 vyzval žalovaného na zaplatenie dlžnej mesačnej splátky úveru a súčasne upozornil žalovaného, že (i) si žalobca od omeškania s úhradou príslušnej splátky uplatňuje zmluvné a zákonné nároky spojené s omeškaním, t.j. zmluvnú pokutu a úrok z omeškania, (ii) vymáhanie nárokov žalobcu môže byť odovzdané do mandátnej správy a (iii) že pokiaľ dlžná suma akejkoľvek mesačnej splátky nebude uhradená a s jej úhradou bude žalovaná v omeškaní so splácaním viac ako 3 (slovom: tri) mesiace, žalobca môže pristúpiť k zosplatneniu celého dlhu zo zmluvy. Žalovaný si Poslednú výzvu prevzal dňa 28.08.2017. Nakoľko sa žalovaný dostal do omeškania so splácaním úveru, žalobca

má právo na zaplataenie zmluvnej pokuty vo výške 10 % ročne z dlžnej sumy nezaplataenej splátky úveru od prvého dňa omeškania (článok IX. zmluvy). Žalobca má právo na zaplataenie zákonného úroku z omeškania vo výške 5 % ročne z dlžnej sumy nezaplataenej splátky Úveru od prvého dňa omeškania (článok II. zmluvy). Žalobca má právo na zaplataenie zákonného úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy zmluvnej pokuty, ktorá bude vyčíslená ku dňu zosplataenia úveru od prvého dňa omeškania. Žalobca oznámením o zosplataení pohľadávky zo zmluvy zo dňa 16.10.2020 (i) oznámil žalovanému, že ku dňu 16.10.2020 žalobca pristupuje ku zosplataeniu pohľadávky (Úveru) zo Zmluvy a (ii) vyčíslił výšku dlžnej sumy na sumu 5.638,46 Eur, a súčasne (iii) vyzval žalovaného na zaplataenie dlžnej sumy (sumy zosplataeneho úveru). Žalobca zároveň upozornil žalovaného na to, že v prípade, ak žalovaný dlžnú sumu (sumu zosplataeneho úveru) nezaplataí v stanovenej lehote, žalobca si dlžnú sumu voči žalovanému uplatní súdnou cestou - oznámenie o zosplataení tak možno považovať aj za predžalobnú výzvu. Žalovaný si oznámenie o zosplataení pohľadávky prevzal dňa 11.11.2020. Nakoľko bola žalovaný v omeškani so splácaním úveru po dobu dlhšiu ako 3 (slovom: tri) mesiace, žalobca v zmysle článku IX. bod 3. zmluvy vyhlásil dňa 16.10.2020 okamžitú splatnosť všetkých splátok, ktoré sa podľa zmluvy mali stať splatnými v budúcnosti (tzv. zosplataenie úveru). Žalobca má právo na zaplataenie zmluvnej pokuty vo výške 10 % ročne z dlžnej sumy zosplataeneho úveru od prvého dňa omeškania (článok IX. zmluvy), žalobca má právo na zaplataenie zákonného úroku z omeškania vo výške 5 % ročne z dlžnej sumy zosplataeneho úveru od prvého dňa omeškania (článok II. zmluvy), žalobca má právo na zaplataenie zákonného úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy zmluvnej pokuty, ktorá bola vyčíslená ku dňu zosplataenia úveru od prvého dňa omeškania.

4. Na výzvu súdu žalobca dňa 31.08.2022 doručil svoje vyjadrenie a dôkazy týkajúce sa splnenia povinnosti žalobcu posúdiť schopnosť žalovaného splácať žiadaný spotrebiteľský úver.

5. Žalovanému boli žaloba, prílohy, podanie žalobcu z 31.08.2022 i procesné poučenie doručené dňa 19.09.2022. K týmto sa nijako nevyjadril.

6. Súd vo veci nariadil pojednávanie, ktorého sa žalovaný nezúčastnil. Písomne svoju neúčast ospravedlnil a nežiadal pojednávanie odročiť. Súd za použitia § 180 C.s.p. vec prejednal a rozhodol v neprítomnosti žalovaného.

7. Súd vykonal dokazovanie Zmluvou o spotrebiteľskom úvere z 16.06.2017 (čl. 11), Upomienkou č. 1 z 01.08.2017 (čl. 10), z 01.04.2018 (čl. 8), predžalobnou výzvou z 16.10.2020 (čl. 17), platobnou disciplínou z 16.10.2020 (čl. 24), poslednou výzvou z 29.11.2018 (čl. 5), Sadzobníkom poplatkov z 01.10.2016 (čl. 6), dokladmi o posudzovaní schopnosti žalovaného splácať úver (čl. 41-54), priemernými úrokovými mierami z úverov poskytovaných bankami za rok 2017 (čl. 102), ostatnými listinami, písomnými stanoviskami strán sporu a zistil tento skutkový stav:

8. Žalobca dňa 16.06.2017 uzavrel so žalovaným zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému titulom úveru sumu 5.000 Eur za úrok 18,18% ročne, pri ročnej percentuálnej miere nákladov 19,62%. Žalovaný sa zaviazal úver splatiť v splátkach po 127,45 Eur mesačne do 25.06.2022. Celková čiastka na zaplataenie predstavovala sumu 7.647 Eur. Žalobca žalovaného dvakrát upozornil, že je v omeškani so splácaním úveru, a to upomienkou č. 1 z 01.08.2017 a 01.04.2018. V poslednej výzve z 29.11.2018 upozornil žalobca žalovaného na možnosť predčasného zosplataenia úveru. K vyhlášení mimoriadnej splatnosti úveru žalobca pristúpil dňa 16.10.2020.

9. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase podpísania zmluvy, spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona možno poskytnúť len bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa alebo na účet stavebného sporiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa, tým nie je dotknuté bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splataenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu. Spotrebiteľským úverom sú aj mladomanželský úver podľa osobitného predpisu, niektoré stavebné úvery a iné úvery podľa osobitného predpisu a nezabezpečené úvery poskytované spotrebiteľom na účely rekonštrukcie nehnuteľnosti určenej na bývanie, pričom ustanovenia osobitných

predpisov týkajúce sa poskytovania týchto úverov tým nie sú dotknuté; obmedzenie hornej hranice výšky úveru podľa odseku 3 písm. f) sa na tieto úvery nevzťahuje.

10. Podľa § 2 písm. a), b) a d) citovaného zákona, na účely tohto zákona sa rozumie a) spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania b) veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti, d) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

11. Podľa § 9 ods. 1 citovaného zákona, veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

12. Podľa § 9 ods. 2 citovaného zákona, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi. Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať náležitosti uvedené pod písm. a/ až v/.

13. Podľa § 11 ods. 1 citovaného zákona, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak:

- a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1,
- b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až l), s), z),
- c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 10 ods. 1 alebo
- d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa,
- e) veriteľ spotrebiteľský úver poskytne inak ako bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa a nejde o bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu,
- f) veriteľ v zmluve o spotrebiteľskom úvere neuvedie všetky plnenia, ktoré pre spotrebiteľa vyplývajú z poskytnutia spotrebiteľského úveru alebo s ním súvisia,
- g) ročná percentuálna miera nákladov spotrebiteľského úveru prekračuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty stanovenej podľa osobitných predpisov.

14. Podľa § 11 ods. 2 cit. zákona ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods.1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods.1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods.1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods.1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods.19 až 42.

15. Podľa § 52 ods. 1 až 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

16. Podľa § 53 ods. 1, 2, 3 a 5 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné. Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

17. Podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Odplatu, podrobnosti o stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis.

18. Podľa § 544 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

19. Podľa § 100 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihladne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať. Premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

20. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

21. Podľa § 103 Občianskeho zákonníka, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

22. Podľa § 54a Občianskeho zákonníka, platného a účinného ku dňu 05.12.2018, premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť; ustanovenie § 151j ods. 2 tým nie je dotknuté. Zmeniť obsah premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy, nahradiť ho novým právom alebo obnoviť jeho vymáhateľnosť možno len na základe právneho úkonu dlžníka, ktorý o premlčaní vedel.

23. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

24. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

25. Podľa § 1 ods. 1 Nariadenia vlády č. 141/2014 Z.z., odplatu pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi tvoria úrok, poplatky a akékoľvek iné odplatné plnenia alebo iné náklady, ktoré sú dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy a ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov alebo vyžadované pri poskytnutí peňažných prostriedkov. Pri výpočte odplaty sa vychádza z predpokladu, že spotrebiteľská zmluva zostane platná dohodnutý čas a že dodávateľ a spotrebiteľ si budú plniť svoje povinnosti za podmienok a v lehotách dohodnutých v spotrebiteľskej zmluve.

26. Podľa § 1a ods. 1 nariadenia, ak odseky 2 a 3 neustanovujú inak, odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 1 ods. 4 pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne. Na účely tohto nariadenia vlády sa obdobným úverom alebo pôžičkou rozumie obdobný produkt, ktorý je svojou povahou najbližší forme poskytnutia peňažných prostriedkov spotrebiteľovi podľa predchádzajúcej vety.

27. Podľa § 1a ods. 4, najvyššia prípustná výška odplaty sa posudzuje podľa pravidiel uvedených v odsekoch 1 až 3 ku dňu uzavretia spotrebiteľskej zmluvy, ktorej predmetom je poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi.

28. Podľa 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

29. Súd zistil, že medzi žalobcom a žalovaným bola uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere, teda spotrebiteľská zmluva. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. Pokiaľ dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a táto je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná. Súd mal v danej veci za preukázané, že právny predchodca žalobcu na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere poskytol žalovanému finančné prostriedky vo výške 5.000 Eur a žalovaný sa zaviazal poskytnutý úver žalobcovi splatiť v 60 splátkach vo výške 127,45 Eur mesačne. Z predložených listinných dokladov mal súd ďalej za preukázané, že žalovaný v prospech žalobcu uhradil finančné prostriedky vo výške 2.381,11 Eur. Taktiež bolo preukázané, že úver bol žalobcom zosplatený, tak ako to tvrdil.

30. Súd preskúmal jednotlivé nároky uplatnené žalobou a dospel k nasledovnému.

31. Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.7.2009). Za dobré mravy možno považovať súhrn etických, všeobecne zachovávaných a uznávaných zásad, ktorých dodržiavanie je často krát zabezpečované aj právnymi normami tak, aby každé konanie bolo v súlade so všeobecnými mravnými a morálnymi zásadami demokratickej spoločnosti. Súd poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 3Co/114/2014 zo dňa 05.11.2014. Súd považoval za rozporné s dobrými mravmi poskytnutie úveru spotrebiteľovi za cenu prevyšujúcu o 100% priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami. V predmetnej veci ročná sadzba úroku dohodnutého medzi účastníkmi predstavuje 18,18%, pričom úroky pri porovnateľných úveroch poskytované bankami v rozhodnom období boli 5,49%. V danom prípade teda ide o neprimerané vysoké úroky, ktoré boli dojednané v rozpore dobrými mravmi, preto je s poukazom na §39 Občianskeho zákonníka zmluva o úvere v časti odplaty neplatným právnym úkonom. K tejto otázke sa sudy už vyjadrili a tento právny záver možno považovať za ustálený súdnou praxou (napr. Rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 25. septembra 2013 č. k. 3Co 151/2013). Z vyššie citovaného rozhodnutia tiež vyplýva, že „Odvolací súd považuje za rozporné s dobrými mravmi, ak sa poskytne spotrebiteľovi úver za cenu prevyšujúcu o 100% priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami a ak veriteľ využije tieseň spotrebiteľa, jeho neskúsenosť, ľahkomyselnosť, rozrušenie, prípadne slabomyselnosť. Aj pri nedbanlivosti veriteľa ide o vykorisťovanie spotrebiteľa a v takomto prípade je úverová zmluva neplatná v celom rozsahu. Poskytovanie úverov je citlivá agenda a pre odbornú starostlivosť veriteľa sa musí vyžadovať proaktívny prístup k zisteniu vhodnosti úverových podmienok (starostlivosť o hospodárske záujmy spotrebiteľov; čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie).

32. Vzhľadom na vyššie uvedené závery súd považoval dohodu o úrokoch vo výške 18,18% za absolútne neplatnú, nakoľko sa prieči dobrým mravom a súd takto dohodnutú odplatu považoval aj za neprimeranú v zmysle § 53 a § 54 Občianskeho zákonníka.

33. Pokiaľ ide o ustanovenia týkajúce sa zmluvnej pokuty vo výške 12% ročne súd je toho názoru, že v danom prípade je možné považovať zmluvnú pokutu za dojednanú v rozpore so zákonom, a to s poukazom na 3a ods. 1 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. Podľa § 3a ods. 2 nariadenia, za sankcie podľa odseku 1 sa považujú úroky z omeškania, zmluvné pokuty a akékoľvek iné plnenia za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov. Bolo preukázané, že súčet sankcií prekračuje trojnásobok úrokov z omeškania podľa nariadenia, preto je uvedená zmluvná podmienka v rozpore so zákonom, a teda absolútne neplatným zmluvným dojednaním. Dojednanie zmluvnej pokuty v spotrebiteľských vzťahoch nie je samo o sebe neprípustné, neprípustné je iba v prípade, ak dojednaná sankcia za nesplnenie záväzku spotrebiteľa je neprimerane vysoká. Podľa Článku IX. bod 2 zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zmluvná pokuta spolu s úrokom z omeškania nesmú presahovať maximálnu výšku stanovenú nariadením vlády č. 87/1995 Z.z. Podľa Článku IX. bod 4 zmluvy o spotrebiteľskom úvere, v prípade omeškania dlžníka s úhradou zosplatených záväzkov má veriteľ právo požadovať zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 12% ročne z dlžnej sumy od prvého dňa omeškania. Keďže súčet týchto sankcií je 17 % (12 % a 5 %) prekračuje trojnásobok úrokov z omeškania podľa nariadenia (trojnásobok je 15 %), je preto uvedená zmluvná podmienka v rozpore so zákonom. V tejto súvislosti poukazuje na obdobné rozhodnutie KS Prešov sp.zn. 9CoCsp/23/2020 a 1CoCsp/7/2020. Absolútne neplatné dojednanie o zmluvnej pokute nie je možné zhojiť tým, že žalobca si na zaplatenie v žalobe žiadal zmluvnú pokutu len do výšky 10% ročne, ktorý súčet spolu s úrokom z omeškania by neprekračoval 15%.

34. Vo vzťahu k uplatnených nákladom v sume 10 Eur, ktorých právo na zaplatenie žalobca odôvodnil tým, že ide o náklady za vystavenie upomienky č. 1 v počte 2 x 3 Eurá a náklady za vystavenie poslednej výzvy v počte 1 x 4 Eurá podľa sadzovníka poplatkov z 01.10.2016. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa, ako slabšej zmluvnej strany, hrubú nerovnováhu. Znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky napíňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná (napr. úroky z omeškania nad limit podľa nar. vl. č. 87/1995 Z. z.). Za neprijateľnú treba považovať aj zmluvnú podmienku, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie „ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch). Administratívna agenda alebo posúdenie bonity predstavujú plnenia, ktoré nie sú v záujme spotrebiteľa, a preto s poplatkami za takéto plnenia sa spája záver o ich neprijateľnosti. Rozhodnutie Vrchného krajského súdu v Brandenbure (Brandenburgisches Oberlandesgericht) z 21. júna 2006 č. k. 7 U 17/06. Súd preto konštatuje, že tieto náklady žalobcu sú nákladmi jeho administratívnej agendy a nie sú v záujme spotrebiteľa. Navyše, oznámenie o omeškaní ako upomienku č. 1 vystavil žalobca žalovanému 2x.

35. Vo vzťahu k postupu žalobcu s odbornou starostlivosťou skúmať schopnosť žalovaného splácať žiadaný úver súd uvádza, že nemá výhrady. Žalobca overil príjem, ktorý žalovaný mesačne dosahoval a uviedol vo svojej žiadosti. Žalobca vychádzal z mesačných výdavkov, ktoré uviedol žalovaný s ohľadom na okolnosť, že žalovaný je slobodný a bezdetný. Zároveň žalobca aj sám preveril a zistil, že žalovaný nemal dlh u žiadnej nebankovej spoločnosti a nebol vedený ani v registri úverov.

36. Vzhľadom na vyššie uvedené, žalobcovi by voči žalovanému patrilo právo na zaplatenie sumy istiny úveru 5.000 Eur po odpočítaní toho, čo žalovaný na úver už zaplatil, teda sumy 2.381,11 Eur. Súd ale dospel k záveru, že pohľadávka žalobcu je premlčaná, na čo musel prihliadať z úradnej moci.

37. Ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka stanovuje okamih a podmienky uplatnenia práva na zaplatenie celého dlhu pre nesplnenie splátky v spotrebiteľských veciach, ale nemení osobitným spôsobom upravený začiatok plynutia premlčacej doby, ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stal zročným celý dlh. Zákon v § 565 umožňuje, aby sa veriteľ s dlžníkom dohodli (prípadne aby tak rozhodnutím určil súd), že ak sa nesplní niektorá splátka, stane sa zročným celý dlh (tzv. strata výhody splátok). Veriteľ v takom prípade môže žiadať o zaplatenie celého dlhu. Toto právo však môže uplatniť

najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

38. Z oznámenia o zosplatnení pohľadávky z 16.10.2010 v spojení s prílohou k tomuto oznámeniu vyplynulo, že k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti došlo z dôvodu neuhradenia (aj) v poradí už devätnástej dojednanej splátky, t.j. splátky (istiny a zmluvného úroku) splatnej 25.01.2019. Podľa § 103 Občianskeho zákonníka, ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh, začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky (teda nie od splatnosti celého dlhu) - touto nesplatenou splátkou v prejednávanej veci bola splátka splatná 25.01.2019. Ak by súd prijal záver, že premlčacia doba zvyšku dlhu plynie až od momentu vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru, došlo by k odsunutiu premlčania za hranice zákonodarcom ustanovenej trojročnej premlčacej doby. Veriteľ je povinný sa zaplatenie svojho dlhu domáhať hneď, ako je to možné, v opačnom prípade sa vystavuje riziku premlčania práva. Nie je možné uznať, aby veriteľ svojou vlastnou nečinnosťou neodsúval začiatok plynutia premlčacej doby. Ak by totiž mala premlčacia doba plynúť naozaj už od zročnosti splátky, ktorá predchádzala vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru, potom by mal veriteľ na podanie žaloby voči spotrebiteľovi viac ako tri roky, teda viac ako každý iný veriteľ. Ak môže veriteľ pristúpiť k zosplatneniu pohľadávky voči spotrebiteľovi najskôr po uplynutí 3 mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, pričom ho na toto právo zároveň upozornil (v prejednávanej veci sa tak stalo dňa 29.11.2018 - čl. 5), nie je dôvod, aby veriteľ po tom, čo spotrebiteľa upozornil na možnosť zosplatnenia a vyzval na úhradu, tento krok odložil so zachovaním premlčacej doby, pričom v tomto prípade išlo obdobie od 25.01.2019 - 25.01.2022, kedy zároveň sa úver v tomto období žalovaným riadne nespláca. Tak práve pre omeškание so splátkou, pre ktorú sa dlh stal predčasne splatným (25.01.2019) sa stáva zročným celý dlh. Žaloba v tejto veci však bola podaná na súd až po uplynutí tejto premlčacej doby, a to 02.06.2022. V súvislosti so začiatkom plynutia premlčacej doby podľa § 103 Občianskeho zákonníka súd poznamenáva, že za legislatívneho stavu vyplývajúceho zo (všeobecného) § 565 Občianskeho zákonníka a (špeciálneho) § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka nebolo možné pri premlčaní nároku zo spotrebiteľskej zmluvy použiť poslednú vetu § 565 Občianskeho zákonníka. To znamená, že žalobca mohol žiadať o zaplatenie celej zosplatnenej pohľadávky pre nesplnenie niektorej z dojednaných splátok v lehote jej splatnosti kedykoľvek (tak ako to aj urobil), a teda nie s obmedzením „najneskôr do splatnosti nasledujúcej splátky“, ak inak boli splnené podmienky uvedené § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka (čo aj boli - viď upozornenie žalobcu z 29.11.2018 na možnosť zosplatnenia minimálne 15 dní vopred - čl. 5 a oznámenie o zosplatnení pohľadávky z 16.10.2020 (čl. 17), že úver sa stáva predčasne splatným pre nesplnenie splátky splatnej 25.01.2019 a nasledujúcich. Rozhodnutie pristúpiť k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru ale nemodifikuje počiatok plynutia premlčacej doby. Ak veriteľ má záujem úver predčasne zosplatiť, a zároveň nechce, aby došlo k premlčaniu práva, musí k zosplatneniu pristúpiť tak, aby od zročnosti prvej splátky, pre ktorú sa úver stal predčasne splatným, neuplynuli do podania žaloby viac ako 3 roky. Žalobca si už dňa 29.11.2018, kedy žalovaného upozornil na možnosť predčasného zosplatnenia bol vedomý toho, že úver sa riadne nespláca. V čase výzvy žalobca evidoval už 2 nezaplatené splátky, teda za mesiac október a november 2018. Následne uplynuli 3 mesiace, avšak úver bol zosplatený až dňa 16.10.2020 pre splátku splatnú dňa 25.01.2019 a nasledujúce. Podľa prehľadu nebol úver riadne splácaný od 19-tej po 39. splátku, teda za obdobie od 25.01.2019 do 25.09.2020, pričom k predčasnému zosplatneniu žalobca pristúpil až 16.10.2020. Rozhodnutie úver predčasne zosplatiť nemá vplyv na počiatok plynutia premlčacej doby, ktorá plynie od zročnosti splátky, pre ktorú bol úver zosplatený, v prejednávanej veci od 25.01.2019.

39. Veriteľ pred zosplatnením neupomína dlžníka, aby uhradil ostatnú splátku, ale celý dovtedy splatný dlh, ktorý tvoria všetky neuhradené splatné splátky. Z toho dôvodu nemožno posudzovať začiatok plynutia premlčania izolovane, len v spojení so splatnosťou tej splátky, po ktorej nasledovalo zosplatnenie. Zosplatnenie sa môže týkať iba tých splátok, ktorých splatnosť ešte nenastala. Pri neuhradených splatných splátkach, ktorých splatnosť nastala skôr, je dlžník v omeškani s ich plnením a tu plynie premlčacia doba samostatne, pretože premlčanie práva postihuje každú splatnú splátku. Zosplatnením dlhu všetky neuhradené splátky (vrátane dovtedy splatných splátok) splynú. V dôsledku toho premlčanie treba počítať od najstaršej splatnej splátky, lebo premlčacia doba u splatných splátok už začala plynúť pred zosplatnením. Je tomu tak z dôvodu, že premlčanie sa týka práva na úhradu celého peňažného dlhu, ktorý pozostáva zo všetkých neuhradených splátok a právo veriteľa, resp. povinnosť dlžníka na úhradu jednotlivých splatných splátok, zosplatnením dlhu zaniká. Neuhradené splatné splátky splynú so splátkami, na ktoré sa vzťahuje vyhlásenie predčasnej splatnosti. Z toho dôvodu nemožno odvodzovať začiatok plynutia premlčacej doby od právneho úkonu zosplatnenia, ani od zročnosti splátky,

pre ktorej nezaplatenie bolo predčasné zosplatenie veriteľom odôvodnené (viď. Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 21.04.2022, sp.zn.: 16CoCsp/8/2022).

40. Súd vzhľadom na vyššie uvedené žalobu zamietol.

41. Podľa § 262 ods.1 C.s.p., o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

42. Podľa § 255 ods.1 C.s.p., súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

43. Žalovaný bola v spore plne úspešný, nakoľko sa však ani nevyjadril k žalobe, žiadne trovy mu nevznikli, preto súd rozhodol, že mu náhradu trov konania nepriznáva.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Bardejov.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje,
- e) podpis,
- f) spisová značka tohto konania (§ 127 ods. 1 C.s.p.)

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie odvolania na trovy toho, kto odvolanie podal.